SLOVENEC.

Političen list za slovenski narod.

Po pošti prejeman velja:
Za celo leto predplačan 16 gld., za pol leta 8 gld., za četrt leta 4 gld., za jeden mesec 1 gld. 40 kr.

V administraciji prejeman velja:
Za celo leto 12 gld., za pol leta 6 gld., za četrt leta 3 gld., za jeden mesec 1 gld.
V Ljubljani na dom pošiljan velja 1 gld. 20 kr. več na leto.
Posamne številke po 7 kr.

Naročnino in oznanila (inserate) vsprejema upravništvo in ekspedicija v „Katol. Tiskarni", Kopitarjeve ulice št. 2.

Rokopisi se ne vračajo, nefrankovana pisma ne vsprejemajo.

Vredništvo je v Semeniških ulicah št. 2, I., 17.

Izhaja vsak dan, izvzemši nedelje in praznike, ob pol 6 uri popoldne.

Štev. 123. V Ljubljani, v torek 1. junija 1897. **Letnik XXV.**

Vabilo na naročbo.

S **1. junijem** pričenja se nova naročba, na katero uljudno vabimo p. n. občinstvo.

„SLOVENEC"

velja za ljubljanske naročnike v administraciji:

Vse leto	12 gld.	Četrt leta	3 gld.
Pol leta	6 „	Jeden mesec	1 „

Za pošiljanje na dom se računa 10 kr. na mesec.

Po pošti velja predplačan:

Vse leto	15 gld.	Četrt leta	4 gl. — kr.
Pol leta	8 „	Jeden mesec	1 „ 40 „

Upravništvo „Slovenca".

Boj s senco.

Direktorij „zaveze slovenskih učiteljskih društev" je te dni napovedal boj šolskemu predlogu „katoliške ljudske stranke". Za nas to ni nič novega, zakaj ko so jedenkrat nemški liberalni učitelji protestirali proti šolskemu predlogu, vedeli smo z matematično gotovostjo, da pristopica za njimi skoro slovenska liberalna garda, kolikor je je med učitelji. Nov se nam zdi le način. Direktorij pod načelstvom Jelenčevim namreč zahteva, da se „vse razumništvo, vsi sloji slovenskega naroda obrnejo na merodajno mesto s peticijami, resolucijami ali protesti, da preprečijo uresničenje tega predloga". Zakaj? Ker učiteljstvo s tem brani „sebe, svoje družine, svoj narod". Potem pa pravi: „Vsak pošten rodoljub, vsakdo, komur še ni do cela zamrla ljubav do svojega teptanega naroda, kateremu ni **narodnost** in **vera** le **fraza** in sredstvo, bode gotovo z nami, na naši strani, v naših vrstah". Tudi vera tedaj je njemu le prazna fraza, kogar ni v bojnih vrstah slovenskih liberalnih učiteljev! Zakaj pa? Zato, „ker so šli Ebenhoch, Dipauli in tovariši tako daleč, da so v večini avstrijskih kronovin izročili ne samo narodno, temuč tudi versko vzgojo poljubni usodi, da le v nekaterih kronovinah zagotove svoji stranki oblast nad šolo in učiteljstvom — nad ljudstvom!" In direktorij res misli, da ni nobeden pošten rodoljub, kdor mu tega ne verjame? Mi navzlic vsej dobri volji te fraze ne moremo verjeti! Ali ni že sedaj verska vzgoja izročena poljubni usodi? Ali ni šola interkonfesijonalna? In kaj je to drugega, kakor da verske vzgoje v šolah sploh ni? Kei pa ni moči vzgajati brez vere, zato je dosledno, če kak učitelj hoče vzgajati, da vzgaja po svojem srcu, poljubno; katoliško, če je katoličan; liberalno, če je liberalec; protestantovsko, če je protestant? — Slabše šole v verskem oziru, kakoršna je sedaj, sploh ni mogoče ustanoviti v Avstriji, če se šole podeželijo! Mogoče so le boljše šole. Narodi avstrijski so katoliški, zastopajo narode, in če narodi tirjajo versko šolo, je morajo deželni zbori tudi dati. A to je — tu je tista ostudna rana na telesu Avstrije — **liberalizem!**

Deželni zbori so liberalni, zato tlačijo resnico in pravico! Zato bi pač res v mnogih pokrajinah šole tudi poslej ne bile verske — in **zato** — le povejmo odkrito resnico! — zato **bi tudi ne bile narodne**! Zato bi moral direktorij „zaveze slovenskih učiteljskih društev", ko bi bil dosleden, le sebi dati — pljusko. Z odurno oholostjo brani liberalne ideje, potem pa toži, če liberalne večine po deželnih zborih teptajo vero in narodnost! Proč z liberalizmom, in šolski predlog ne bo izročil „slovenskega ljudstva na milost in nemilost tujčevi peti"! Proč z liberalizmom, in ne bo treba prošenj ne za podržavljenje, ne za podeželjenje šolstva! A dokler vlada liberalizem, ne bodo slovenske šole ne verske ne narodne, naj so državne ali deželne! Koliko se mora bojevati tužna Koroška za eno narodno šolo! Koliko Štajerska za eno slovensko gimnazijo! In v Ljubljani, kjer vlada pod državnim okriljem cvet slovenske inteligence, v beli Ljubljani se ni še kmalu kdaj toliko nemčevalo, kakor baš sedaj! Direktorij bi bil boljše storil, ko bi bil vso stvar prepustil „slovanski krščanski narodni zvezi", a ne hujskal naroda, ne odrekal poštenja in rodoljubja vsakemu, ki ni — na njegovi strani! Mislimo, da bi imel pač direktorij hvaležnejšega posla, nego li sumničiti „katoliško ljudsko stranko", nego li sumničiti še neke druge, ki tudi zahtevajo versko šolo, češ, „namen novega šolskega predloga je znan; „katoliška ljudska stranka je izročila ne samo narodno, temveč tudi versko vzgojo poljubni usodi, da le v nekaterih kronovinah zagotove svoji stranki oblast nad šolo in učiteljstvom — nad ljudstvom". Tudi mi smo za versko šolo, a smo tudi za narodno šolo. Smo za versko šolo, ne zato, da bi dobili oblast nad učitelji — pazijo naj tisti učitelji, ki tako klevetajo, da ne postanejo „vladni hlapci"! — ampak za versko šolo smo, ker edino verska šola more dati pravo vzgojo in pravo kulturo. A smo tudi za narodno šolo, zopet ne zato, kakor bi bili drugi narodje „manj vredni", kakor je dejal pristni liberalec in nacijonalec Wolf, ampak zato, ker ima vsak narod pravico do vzgoje v svojem jeziku in ker je le vzgoja z narodnim jezikom za pretežno večino naroda uspešna in hasniva! In prav zato, ker smo za versko in narodno šolo, prav zato bomo neustrašeno stali zoper vse rogoborce, liberalce in socijalne demokrate, in bodite tudi — slovenski! Zakaj po svojem bistvu je ves

LISTEK.

Revolucija v Pasji Vasi.

Kulturnozgodovinska študija.

Spisal Jože Arko.

(Dalje.)

Odzvonilo je že bilo poldne, a gospod občinski tajnik se ni ganil od staromodne mizice in zaprašenih številk „Naprednjaka". Do večera je sedel in koval — program nove stranke. Obilna mati županja so pokukali zaporedoma v pisarno in niso se mogli načuditi izvanredni pridnosti gospoda Brbca.

Pri mizici je sedel, prebiral, pisal. Pot mu je curkoma tekel po obrazu, muhe so se mu vsedale na lase in lice . . . a vse to ga ni zmotilo pri delu. Nabiral je snov za fulminanten govor, s katerim je mislil nastopiti že koj nocojšnji večer pri prijateljskem sestanku matadorjev in meteorjev.

Slednjič je bilo trudapolno delo končano: pred njim je ležalo kakih petdeset vrst — pisan mozaik-govor. Res da je imel vsak stavek svojo domovinsko pravico v drugi številki „Naprednjaka", toda celota je bilo le delo gospoda Brbca.

Solnce je torej že zahajalo, ko je stal naš gospod Brbec na županovem pragu, strmeč v pesek pred hišo. Pravkar se je bil naučil svoj govor na pamet, mrmral in recitiral je še zadnje vzklike, potem pa je zapal premišljevanju.

Sedaj pač vemo, da častiti peresar ni reševal problema o prednosti peres — gledal je v pesek in domišljija mu je slikala krasno bodočnost:

„Volitve! Kako brezbrižno so se vršile do sedaj! Nihče ni govoril o njih, nihče se skoro ni zmenil za-nje. A letos? . . . Od vseh stranij vró volilci . . . sami zavedni možje . . . ponosno stopajo . . pred njimi pa koraka — kdo? On, zaslužni občinski tajnik. Zoper dosedanjega župana gre v boj. Kdo zmaga, ali katoliški starokopitnež, ali prosvitljeni naprednjak? . . . Volilci oddajajo glasovnice. „Gospod Brbec, občinski tajnik" . . „gospod Brbec" . . . „gospod Brb—" — — drug za drugim voli njega . . . Srce mu trepeče, v oko mu silijo solze, okrog srca mu je mehko, toplo. Glej, glasovi se štejejo . . . Predsednik volilne komisije vstaja, kaj govori? „Naznanjam Vam, da je po Vaši volji in želji jednoglasno izvoljen velespoštovani g. Brbec, dosedanji občinski tajnik" . . . Predsednik mu stiska roko — ves narod kliče: Živel naš novi župan!"

Ta pesek, ta pesek! Zakaj ga gleda tako poželjivo gospod Brbec? Ali ga spominja na denar, ki se mu bo vsipal kot županu v naročje? Vse lahko! Saj mu je domišljija tako razigrana, dovzetna in bujna! . . .

Večer je že bil, trden mrak, ko je zavil gospod občinski tajnik domov, da bi se okrepčal po prestanem duševnem delu z večerjo in se pripravil za nocojšnji nastop v krčmi gospoda Bige.

Gostilničar Biga je bil že pripravil posebno sobo za pesoglavsko inteligenco. Izmesti je bil dal iz nje starodavni prah, ki pa se ni malo obotavljal ostaviti dvorano, v kateri si je bil sicer po krivici že davno pridobil stanovsko pravico. Na zid je ukazal obesiti visoko ogledalo, čegar okvir je že dolgo bolehal na različnih zunanjih in notranjih boleznih. Izmed premnogih bacilov je bil menda najnevarnejši črv, ki mu je kljuval srce „od zore do mraka, od mraka do dne".

Poleg tega je okrasil gospod Biga stene še s par pokrajinskimi slikami. Niso bile sicer Poussinove, tudi ne Ruisdaelove ali drugih velikih mojstrov, pa so bile vendar tako umetniške, da je jedna sama podoba kazala več objektov in posebnostij, nego jih ima v resnici deset pokrajin skupaj. In to je tudi nekaj!

Dvorana je bila torej pometena prahu in pajčevin, okrašena s slikami, pripravljena je bila miza, pripravljeni stoli — vse je kazalo nenavaden, praznično obraz. Gospod Biga, ki je hodil počasi po dvorani, pričakujé gostov, se je zaporedoma zado-

liberalizem interkonfesijonalen, in vsa socijalna demokracija internacijonalna! Eni in drugi, liberalci in socijalni demokratje, so sovražniki verske in narodne šole, in zato so oboji — narodovi grobokopi! — To naj blagohotno premisli direktorij, in začne naj hasnevito delo za slovensko šolstvo, začne naj bojevati se v svojih vrstah zoper liberalizem! To bo najlepše delo za — teptani narod, in slovenski narod bo mu hvaležen!

Politični pregled.

V Ljubljani, 1. junija.

Državni zbor. Nasprotstvo proti obstrukciji se vedno bolj kaže. Zadnje dni je došlo državni zbornici mnogo peticij vzlasti od obrtnih društev in raznih občin, ki jako ostro obsojajo obstrukcijo nemško-liberalnih državnih poslancev. Posebno ostro se izražajo peticije, doposlane iz Gorenje Avstrije. Zastopniki raznih občin se čudijo, kako je mogoče tako postopati omikanim možem, ki so prevzeli vestne dolžnosti nasproti svojim volilcem. Ljudstvo zahteva od svojih poslancev poštenega dela. — Ako se stvar kmalu ne poravna, treba bo takih peticij iz vseh občin poslati na Dunaj, da se suroveži nemško-liberalni vendar jedenkrat streznejo in vsaj drugim dovolijo delati. — Parlamentarna komisija desnice je soglasno izrazila obema državnozborskima podpredsednikoma svoje popolno priznanje za modro in vspešno vodstvo zbornice v teh izredno težavnih dnevih ter za neustrašeno branitev pravic državne zbornice proti nezakoniti obstrukciji. Podpredsednika, ki sta došla potem k seji parlamentarne komisije, sta bila živahno pozdravljena. Predsednik Javorski jima je v ime komisije izrekel zahvalo in priznanje.

Obstrukcija v našem parlamentu že tudi Mažarom preseda. Gospodje se bojé, da pride celo dualizem v nevarnost, ako se avstrijska zbornica ne pomiri in ne pride do vspešnega delovanja. „Budapest. Tagblatt“, glasilo Apponyi-jeve stranke, piše: „Kar sedaj delajo v avstrijski zbornici nemški nacijonalci, ni le nevarnost za Badenijev kabinet, pač pa še posebno za dualizem. V tacih parlamentarnih razmerah je nagodba z Ogersko nemogoča. Kako se bo vse to končalo — ne vemo, znano nam pa je, da Ogerska samo s konštitucijonelno Avstrijo more nagodbo skleniti. Dualizem pa zahteva, da se nagodba izvrši, in ako to ni mogoče, je v nevarnosti dualizem sam, zlasti ako pomislimo, da v novi zbornici avstrijski vedno bolj federalistične težnje silijo na površje“. — Enako pišejo tudi mažarski vladni listi. Mažarov je tedaj strah — nas Avstrijcev ne, kajti za dualizmom ne bo nihče žaloval. Tudi pogubna obstrukcija utegne imeti za Avstrijo vendarle — dobre posledice.

Zakon o kartelih. Najhujše trdnjave, katere si je zgradil kapitalizem v ta namen, da tlači in uničuje milijone posameznih ljudij, ki s kupčijo ali obrtom poskusijo svojo srečo, so takozvani karteli, zveze denarnih mogotcev, ki poljubno po spletkah svojih spekulacij blagu postavljajo ceno, kakoršna jim kaže, jo v trenotku zvišajo ali znižajo, blaga za dalje časa ne postavijo na trg ter ga tako neprimerno podražé. Ta kapitalistična krivica vlada posebno oblastno v Avstriji, odkar je država zapadla vladajočemu liberalizmu. Sedaj se vendar čuti, da to preseda že tudi finančnemu ministerstvu. Vlada namreč hoče v jedni bližnjih sej državne zbornice predložiti poslancem načrt zakona o kartelih, ki določujejo ceno vzlasti sladkorju, petroleju, pivu in soli. Za kartele se uvede državno nadzorstvo. Ako se karteli ne pokoré ukazom finančnega ministerstva, ima vlada pravico jih prepovedati, oziroma občutno kaznovati. Iz teh označenih namenov novega zakona je razvidno, da se gre tukaj za silno važno stvar, ki bi ugodno vplivala na ceno vzlasti onega blaga, ki ga ljudje največ potrebujejo. Zopet nov dokaz, kako neizmerno škodo napravljajo obstrukcijonisti narodom, ki ne pusté zbornici, da bi se pečala s takimi velevažnimi gospodarskimi vprašanji.

Pruski društveni zakon je bil v pruski zbornici te dni vsprejet, vendar tak, da ni prav nič podoben načrtu, katerega je zbornici vlada predložila. Večina zbornice, zlasti središče so odklonili vse določbe zakona, ki bi dajal policiji vso oblast nad političnimi društvi v roke. Predobro so še znane neznosne razmere, ki so vladale za časa kulturnega boja na Pruskem, da bi bili poslanci na vse to pozabili in zopet dali v roke bič onim, ki so jih tako krivično in brezozirno teptali, zato ker so po svojem najboljšem prepričanju branili svobodo vesti. Vlada je videla, da ne predre s svojimi nameni zato se je udala, a porabljala novega zakona ne bo, ker ji ne služi v njene absolutistične namene.

Grško-turške razmere. Bolj počasi nego se je mislilo, delajo se priprave za sklepanje mirú. Grška pridno vtrjuje svojo mejo, posebno Termopile se pripravljajo za odločen odpor. Turčija je pa še te dni nekaj eskadronov carigrajske garnizije poslala v Tesalijo. Iz tega se vidi, da si Grška in Turška nič ne zaupata, in da tudi ne stavite posebnih nad v evropsko diplomacijo, ki zopet sedaj hodi okolo pogajanj, kakor mačka okoli vrele kaše. — Poročila iz Aten tožijo, da se turški vojaki ne drže po premirju določene meje. Tako se poroča iz Lamije, da so se v noči 30. maja turške čete pomaknile pol ure naprej čez določeno mejo, zasedli vas Divri, kjer so si napravili šotorišče. Prestolonaslednik Konstantin je poslal častnike, da pregledajo natanko razmere in potem napravijo pritožbo zaradi rušenja določenih pogojev. Sploh pa se Grki še vedno igrajo kakor otroci. Vsaki dan odstavijo kakega vojnega poveljnika ali ga prestavijo na kako drugo mesto. Tako je moral sedaj polkovnik Vassos iz Lamije nazaj v Atene, na njegovo mesto pa je postavljen polkovnik Kahamanos. — Vojskovodjo v Epiru, Manosa bodo baje postavili pred vojno sodišče. — Prestolonaslednik se boji v Atene priti, ker nezadovoljni elementi pripravljajo za njegov prihod razne demonstracije. Zato so listi pisali, da bo šel po dovršenem miru na Korfu, sedaj pa ga je Angleška povabila, naj pri kraljičinih slavnostih v Londonu zastopa Grško. Tem potom hote se izviti v Atenah pri vladi iz teh neprijetnih škripcev. — Turški vojaki v Tesaliji so za okupirano pokrajino velika nesreča; prav kakor kobilice bodo turški vojaki pojedli vse, kar bo pridelal ondotni oratar. Tako se sedaj poroča, da jo Turčija konfiskovala vso žetev v Tesaliji ter je določila za živež svojim ondi nastanjenim vojakom. — V teh razmerah se ni čuditi, da Grki silijo na to, naj se hitro napravi mir.

Cerkveni letopis.

Razglašenje dveh novih svetnikov.

Rim, 28. maja.

Teče že trideseto leto, odkar se v večnem mestu ni obhajala enaka slovesnost, kakor se je 27. t. m. na praznik vnebohoda Gospodovega, vršila v slavni baziliki sv. Petra v Vatikanu. Nevgodni položaj, kateri je vsled roparskega anektiranja papeževe države od strani laške vlade za sveto stolico nastopil, je tudi na to vplival in še vpliva, da se posebno cerkvene slovesnosti ne morejo tako očitno in zunaj cerkvenega zidovja obhajati, kakor se je to godilo pred letom 1870. Od tistega časa ni stopil sv. oče čez prag svoje vatikanske palače in Rim, središče katoliškega življenja, ni smel videti svojega najboljšega očeta, vidnega poglavarja katoliške cerkve, in ga tudi videl ne bode, dokler papež zopet Rima in kar k njemu spada, v svojo popolno oblast ne dobi.

Le omejeno je bilo število onih, kateri so v tem času imeli srečo, svetega očeta videti, kar se je zamoglo zgoditi le v eni ali drugi vatikanski dvorani, koder so sv. oče kako posebno slovesnost obhajali.

Letos pa je bila ta sreča primeroma mnogim podeljena, kajti blizo 60.000 vernikov je zamoglo pretečeni četrtek zreti v prijazno obličje ljubljenega Leona XIII. in slišati še vedno krepko doneči glas sedem in osemdesetletnega starčka, ko je pri slavnosti kanonizacije pel dotične obredne molitve. Tedaj o slavni kanonizaciji ali o prištetji med svetnike dveh blaženih služabnikov božjih bi vam rad s temi vrsticami sporočal in upam, da mi bode eminentno katoliški „Slovenec“ privoščil za zdaj nekoliko več prostora, če bodem v popisu slavnosti, katera se le redkokrat tako sijajno obhaja, nekoliko bolj obširno pisal.

Da bodo p. n. častiti bravci „Slovenca“ vsaj v poglavitnih potezah spoznavali ta dva nova svetnika, naj nju življenje le površno opisem. Sv. Anton (Maria-Zaccaria) se je rodil v Kremoni na Laškem, l. 1503; stopil je v duhovski stan, kjer je bil leta 1528 v duhovna posvečen in je z mladeniško gorečnostjo v svojem rojstnem mestu veliko delal za čast božjo in zveličanje duš; posebno se je odlikovala pri njem usmiljena ljubezen do revežev. Leta 1533 je ustanovil red svetega Pavla ali Barnabitov in l. 1536 kongregacijo „angeljskih sestra“. Še le 36 let star pa zrel za nebesa je umrl l. 1539 in je bil pokopan v Milanu. Pij IX ga je l. 1849 v pregnanstvu v Gaeti odlikoval s priimkom „častit-

---

voljno pogladil po obilnem trebuhu, tlesknil z jezikom in porožljal z debelo srebrno verigo na prsih.

Zdajci se je začulo na hodniku vpitje in ropot.

„Prokleti ljudje, še hodnika nam ne razsvetlijo! Mislite, da smo ščurki ali mački! Vsi vragi, ves sem premočen! . . . Kam hočem v tej egiptovski temi? Hoj, hoj, kje je kdo?“

„No, no, Jakec, — molči, oh molči, — saj ni tako hudo. — Kam pa si padel? A—â? Pokaži, kam si se zadel! — Joj, vstani, za božjo voljo vstani. Jej, jej, kaj pa je to? — Voda!“

„Tristo zelenih kuščarjev! Naj me koklja brcne, če pridem še kdaj k temu zlodjevemu Bigovcu, k temu gospodarju, ki nima niti leščerbe na hodniku.“

„Jakec, moj Jakec, lepo te presim, molči! Vidiš, nekaj se sveti. Gospod Biga prihaja sam z laterno. Oh, za Boga, ne reci mu nič črez ime! . . No . . . glun, glun . . . dober večer, gospod Biga . . . . nesreča, hè hè, slabo znamenje za naš sestanek, ali ka-li? Gospod Biga, ali je že kdo notri?“

„Dober večer želim, gospoda! Dovolita, da vama posvetim. Tema je že.“

Gostilničar je pristopil; svetilka je osvetlila prva dva gosta v žalostno-smešnem stanju. Že pri prvem pogledu je prasnil debeli krčmar v nevzdržen smeh. Suhi trgovec Skočin je ležal na stopnjicah, ki vodijo s hodnika v klet, v veliki luži vode. Pod stopnicami pa ga je oponašal v legi razbit škaf. Gospod Biga je takoj pregledal situvacijo. Videl je, da ima suhi Skočin ob sebi že pomočnika, nežnoličnega Štefančka Mikolo, zato je sam stopil k pobitemu škafu in ga skušal zdravniško pretipati.

V par minutah se je izkazalo, da je dobil mladi suhi in dolgi Skočin poleg Kneippovega poliva na ves život še malo špranjo na hlačah, škafu pa je bilo zbito dno in zlomnljena jedna doga. To nejednako obdarovanje usode ni nič kaj posebno ugajalo debelemu krčmarju, rajše bi bil imel, da bi se bilo zgodilo nasprotno. Zato je mrmral nekaj po tihem o nerodnosti in brljavosti ljudij . . .

„Kaj? . . . kaj? . . . kaj?“ je zarohnel nad njim v krepkem „crescendo“ suhi, oziroma mokri Skočin in se poskusil dvigniti iz luže. Kar zagnal bi se bil v gostilničarja in ozmirjal bi ga bil ko psa, da ga ni še o pravem času potlačil Štefek Mikola v lužo nazaj in mu zatisnil usta.

Oh, kako je sedaj vzrojil suhi trgovček! Ko bi mignil, je bil on iz luže, a na njegovo mesto se je neljubo vsedel njegov srčni prijateljček Štefek Mikola.

„Ti, ti, pa ti boš meni mašil usta? Ti pajek, suha južina, otrok, bedak . . .“

Cela ploha najbolj disonančnih psovk se je vsula iz ust razjarjenega Skočina. — No, Štefek Mikola je mirno sedel v luži in uho se mu je naslajalo ob gromovitih Skočinovih akordih. Samo to ga je še neznansko veselilo, da se je bila vsa nevihta usula nani. On je trpel z veseljem, potrpežljivo, mirno . . da le Biga ni slišal kake prehude. Kaj mislite, Skočin je bil jezen! Lahko bi mu bil povedal kakšno tako grenko, da bi ga bil Biga tožil. Pravda, priča, sramota . . . poleg tega pa še najboljši prijatelj v ječi, ne, tega ni hotel doživeti miroljubni Štefek Mikola. Rajši si je hladil boljši del telesa v vodi.

Kurijozno je bilo na hodniku, zelo kurijozno, ko je vstopil v Bigovo krčmo tretji gost, nekoliko vinjeni učitelj Senica. Štefek Mikola se je baš vrtil pred gostilničarjem:

„Gospod Biga, oprostite, da sva vam napravila tako lužo . . . oh, in razbila — škaf!“

Malone jokajoče se je opravičeval boječi gospodek, med tem ko je Skočin pri svetilki ogledoval zaplato na hlačah in mrmral:

„Kaj ‚oprostite‘ . . . vrag naj vzame ‚oprostite‘, tebe in Bigo . . . take hlače, nove, čisto nove!“

V tem je pristopil učitelj s človekoljubnim in nesebičnim pozdravom: „Dober večer! Bog daj srečo!“

„Trrristo-o-o!“ Joj, kako svetlo je pogledal v strop Skočin. „Zdaj se še ta norčuje iz mene!“

(Dalje sledi.)

ljevega", Leon XIII. pa ga je l. 1881 imenoval „blaženega" in zdaj „svetega".

Sv. Peter (Fourier) je v Mirecourt na Francoskem zagledal luč sveta l. 1565 in je že v otroških letih razodeval posebne kreposti. V 20. letu je stopil v red „reguliranih korarjev" in je l. 1589 sprejel mašništvo. Delal je potem neumorno v Mattaincourt-u ne samo v večni, ampak tudi v časni blagor svojih vernikov, ko je ustanovil nekako hranilnico previdnosti (cassa di providenca) za ponesrečene in reveže in si je s tem pridobil častno ime „očeta revežev". Pozneje je zboljšal ali reformiral svoj red in ga imenoval „kongregacijo našega zveličarja". Tudi za ženski spol je ustanovil „kongregacijo sestrá naše ljube Gospe", katera naj bi se posebno pečala z odgojo deklic. Kakor je sveto živel, tako sveto je tudi umrl l. 1640 in Benedikt XIII. ga je imenoval „zveličanega", sedajni papež pa ga je prištel svetnikom.

Za ta imenitni čin kanonizacije je kardinalvikar Parochi v imenu sv. očeta objavil okrožnico za vernike svetega mesta, v kateri naznanja, da bode v treh poglavitnih bazilikah: sv. Petra v Vatikanu, sv. Janeza v Loteranu in sv. Marije Velike zaporedoma Najsvetejše izpostavljeno v štirideseturno pobožnost in da se naj vsi verniki 24. maja postijo. Sv. oče tudi prosijo svoje zveste podložnike, naj se pri tej slavnosti zdržujejo vsake glasne ovacije glede njih osebe in tudi izrazijo nado, da bodo verniki to željo spolnovali in s tem njih srce oveselili. Priporočujejo nadalje, da bi katoličani, zlasti oni, ki stanujejo okoli Vatikana, tisti večer hiše razsvetlili in kolikor mogoče okrasili ter s tem pripomogli k povzdigi slavnosti. Naposled so v okrožnici tudi našteti odpustki, katerih se morejo verniki tisti dan vdeležiti.

Da je bila velikanska bazilika sv. Petra za to redko slavnost kolikor mogoče okrašena, razume se že samo ob sebi; omenim naj tedaj le to, da je bilo v nji razobešenih nad 1200 lestencev z 18.000 svečami, med njimi je bilo 8 velikanskih lestencev z 250 svečami in dva, ki sta imela vsaki po 450 sveč. Zračunili so, da vrvi, na katerih so ti lestenci viseli, obsegajo dolžino 45 kilometrov. Na štirih malih korih, kateri so okolu konfesije ali papeževega altarja in med glavnim uhodom so visele velike slike, predstavljajoče pet čudežev, ki so se godili na priprošnjo teh dveh svetnikov in vsled katerih sta bila med svetnike prišteta. V poprečni ladiji, kjer je l. 1869 vatikanski vesoljni zbor zboroval, je bilo vse polno tribun ali vzvišenih odrov za 21.000 odličnih oseb duhovskega in svetovnega stanu; okolu glavnega oltarja pa so bili prirejeni prostori za kardinale, škofe in diplomatično osobje.

Pod katedro ali pravim stolom sv. Petra se je vzdigoval papežev prestol v čarobni krasoti in nad njim so bile brati z zlatimi črkami besede: „Gloria coronasti eos" t. j. s častjo si jih ovenčal. Ob straneh sta bila dva po devet metrov visoka svečnika, kojih podnožje je bil lev z angeljem na hrbtu. Na jednem je bil napis: „Vicit Leo de tribu Juda" t. j. zmagal je lev iz judovega rodu, na drugem pa: „Pax tibi Leo Pontifex meus", t. j. mir tebi Leon, moj veliki duhoven. (Konec sledi.)

Dnevne novice.

V Ljubljani, 1. junija.

† Župnik Janez Kačar.

Prišlo je, česar smo se bali že več dnij. Preblagi župnik na Bohinjski Beli, č. g. Jan. Kačar, je umrl v najlepši dobi svojega življenja, dopolnivši komaj 34 let. Huda bolezen v glavi, ki se je pojavila pri pokojniku pred kakimi 10 dnevi, uničila je mlado življenje bogoljubnega duhovna, ki si je v kratkem času svojega duhovniškega življenja pridobil velikih zaslug s svojim neumornim, Bogu, cerkvi in dragemu narodu posvečenim delovanjem in življenjem. Poznali smo ga dijaka, bogoslovca, duhovna, vsikdar in povsod je bil pokojni Kačar značajen, goreč, plemenit in delaven. Zato ga bomo težko pogrešali mej duhovni ljubljanske škofije. — Bog, ki je tako odločil v svoji previdnosti, naj potolaži žalujočo občespoštovano rodbino Kačarjevo ter dodeli blagemu pokojniku po mnogih trudih večni mir! — Brzojavno se nam poroča iz Radovljice, da je pogreb v četrtek dopoludne ob 10. uri.

(Ljubljanski neodrešeni liberalni nemškutarji) seveda tudi ne morejo molčati, ako tako glasno rjovejo Schönerer, Wolf, Iro in drugi obožavatelji Bismarkovi. Vodstvo nemške fortšritlich stranke na Kranjskem sklicuje namreč za prve dni meseca junija dva shoda v ljubljanski kazino. Prvi bo občni zbor jetičnega konstitucijonalnega društva, drugi pa bo shod vseh zastopnikov fortšritlich nemštva na Kranjskem, da označijo svojo merodajno sodbo o političnih razmerah in da zadajo s posebno resolucijo smrten udarec vladinim jezikovnim naredbam. Tresi se, Badeni, ljubljanski nemčurski germovniki vstajajo, sedaj je čas, da greš; kajti sicer napode nad te svojo nadobudno šolsko mladino, ki pravi da tam, kjer je sedaj Dunaj, bi moral stati pravo za pravo Berolin in v njem Bismark za ministerskega predsednika. Nemški listi poročajo, da so referati za ta shod v najboljših rokah in da je pričakovati odločnega označenja stališča. — Ljubljanskim in sploh kranjskim Nemcem bi svetovali, naj bodo lepo mirni in zadovoljni, kajti ni je dežele na svetu, kjer bi pet odstotkov prebivalstva v deželi vživalo take pravice in predpravice, kakor jih imajo Nemci na Kranjskem. Toda prav je tako. Izzivanja od te strani bodo nam le ugodna.

(Posvečevanje zvonov.) Prevzvišeni so danes posvetili naslednje zvonove: za podružno cerkev sv. Ane, župnije Dobrniče, zvon 270 kg; za župnijo sv. Marka v Gradačaci (Bosna), zvon 160 kg; za podružnico sv. Janeza Ev., župnija Svibno, tri zvonove po 627, 328, 210 kg; za župnijo sv. Petra v Gabrovici na Primorskem tudi tri po 851, 458, 267 kg.

(Učite se slovenski!) „Narodni Listy" poročajo, da je minister grof Gleisbach dejal italijanskim poslancem s Primorskega, ki so se pritoževali nad poslovenjevanjem uradov na Primorskem: „Gospodom ne morem druzega svetovati, kakor da se učijo slovenski". — Če je italijanskim sitnežem minister res tako odgovoril, tedaj jo je dobro pogodil.

(Občini Rakek in Šilce) ste se vsled odredbe c. kr. finančnega ministerstva za čas od 1. novembra t. l. dalje priklopili c. kr. davčnemu uradu cerkniškemu.

(V Radečah) ustanovilo se je konsumno društvo, registrovana zadruga z neomejeno zavezo. Odbor je sestavljen iz načelnika in njegovega namestnika in pa iz 13 odbornikov, ki se razdelé po sosednih vaseh.

(Ogenj.) Iz Komende 31. maja. V noči od nedelje na ponedeljek po polunoči nastal je ogenj pri posestniku „Frančaku" v Žejah pri Mostah ter upepelil njegova, ter njegovega soseda Jožina poslopja. Tukajšne gasilno društvo je hitelo na kraj požara. Oba posestnika sta bila zavarovana.

(Zahvala.) Gospod M. Mayer, pivovarnar v Kranju, podaril je kroparskemu prostovoljnemu gasilnemu društvu 50 gld. za nakup brizgalne. — Za to izdatno podporo se najtopleje zahvaljujeta v imenu društva: J. Jalen, načelnik. Josip Korošec, tajnik.

(Oddajanje bikov.) Deželni odbor kranjski oddal bo meseca junija t. l. deset bikov plemenjakov muricodolske (sive) pasme proti povračilu polovice nakupnih stroškov, in sicer v prvi vrsti občinam, in le, če bi se teh ne zglasilo zadostno število, tudi privatnim živinorejcem. Dotične prošnje naj se pošljejo do 12. junija t. l. deželnemu odboru.

* * *

(Shod italijanske Lega nazionale) se je vršil kakor smo omenili 30. maja v Roveredu. Zastopanih je bilo na shodu 87 društev in 18 odposlanstev iz mest, mej njimi Trst, Zader in Verona. Sklenili so na shodu skrbeti za napravo italijanskega vseučilišča in učiteljišča v Trstu. Zabavljali so na shodu vzlasti proti Slovanom, lagali, kako da jim Hrvati in Slovenci raznarodujejo italijansko deco ter fanatizovali drug drugega za boj proti sovragom. Prihodnje leto napravijo letno zborovanje v Monfalconu.

(Župnik Kneipp) je še vedno nevarno bolan na posledicah pljučnice in je prav malo upanja, da ozdravi.

(Ruski car v Rim.) Listi poročajo, da se poda ruski car meseca oktobra v Rim, kjer obišče kralja in papeža.

(Nezgoda v cerkvi.) V soboto so se pričele velike cerkvene slavnosti na čast Materi Božji v mestu Pizi na Laškem. Toda precej prvi dan se je dogodila majhna nezgoda, ki pa je provzročila žalostne nasledke. Padla je namreč goreča sveča iz lestenca mej natlačeno množico. To je napravilo velik strah. Ljudje so jeli upiti, da gori, tlačili so se proti vratom in hiteli na prosto. Pri tem je bilo usmrtenih sedem ljudij, zelo veliko pa ranjenih. V mestu vlada vsled tega velika žalost.

Darovi.

Za dijaško mizo: Neimenovani 5 gl.; gospod stolni vikar Matija Mrak 5 gld. namestu venca na grob predragega prijatelja župnika Jan. Kačarja. — Bog plačaj!

Telegrami.

Dunaj, 1. junija. Vlada predložila je zakon zahtevajoč 63.000 gld. draginjske doklade državnim uradnikom kranjskim. Burni prizori so se ponavljali tudi danes v zbornici in je sedaj dve uri odmora. Vse pričakuje, da bo državni zbor preložen.

Dunaj, 1. junija. (Državni zbor.) Podpredsednik Kramař odgovarja na vprašanja in zavrača očitanje, da je predsedstvo krivo takim razmeram. Predsedstvo, katero se je napadalo, se mora pred vsem posluževati sredstev, da vzdrži red in ohrani čast zbornice. Seja je pretrgana za dve uri.

Dunaj, 1. junija. Listi poročajo, da je Badeni dobil od cesarja dovoljenje dne 5. junija preložiti zasedanje državnega zbora za nedoločen čas. Pravijo, da hoče mej tem Badeni sklicati deželni zbor češki, kjer bi zopet skušal parlamentarnim potom napraviti nekak modus vivendi mej Čehi in Nemci.

Dunaj, 1. junija. Iz krogov čeških poslancev se čuje, da se je vlada vklonila nemškim liberalcem, ki zahtevajo kot pogoj zopetnih normalnih razmer v zbornici, preložitev dosedanjega državnega zbora. Češki poslanci so s položajem zelo nezadovoljni.

Dunaj, 1. junija. Voditelja liberalnega veleposestva grof Oswald Thun in knez Fürstenberg sta prišla na Dunaj, kjer bosta glede parlamentarnega položaja vsprejeta od cesarja v avdijenci.

Dunaj, 1. junija. Princ Alojzij Lichtenstein je v Klosterneuburgu pojasnil stališče krščanskih socijalistov glede jezikovne naredbe. Dasi je njegova stranka proti jezikovni naredbi, vendar obsoja obstrukcijo, ki bo donesla zmago vladi in večini, največje koristi pa Ogrom. Kedor meni z obstrukcijo vladi spodkopati tla, nahaja se v veliki zmoti, ker je v sedanjih razmerah posebno z ozirom na obnovitev nagodbe z Ogersko zelo težko najti državnika, ki bi hotel in mogel dognati, kar je Badeni pričel.

Trst, 1. junija. Tukaj so zaprli anarhista Marseticha. V njegovih pismih so našli naročilo, da mora on v osmih dneh ponoviti napad na italijanskega kralja.

Gorica, 1. junija. Profesor Krafft-Ebing je preiskaval bolezen goriškega nadškofa. Konstatoval je akutno neuropatično stanje, kot nasledek hude duševne razburjenosti. Ukazal je popolen mir. V pol letu se nadeja ozdravljenja.

Umrli so:

V hiralnici:

30. maja. Ana Pišljar, gostija, 21 let, epilept, umobolnost in jetika.

V bolnišnici:

28. maja. Ivan Tekavec, delavec, 56 let, ostarelost.

29. maja. Štefan Lagoj, gostač, 75 let, emphysis pulm. — Genovefa Pirzl, zasebnica, 46 let, peritonitis.

Meteorologično poročilo.

Dan	Čas opazovanja	Stanje barometra v mm.	Temperatura po Celziju	Vetrovi	Nebo	Mokrina v 24. urah v mm.
31	9. zvečer	734·1	17·7	sl. sever	jasno	
1	7. zjutraj	734 6	13 4	sl. jjvzh.	del. oblač.	0·0
	2. popol.	733·4	25·4	sl. jvzh.	jasno	

Srednja včerajšnja temperatura 18 6°, za 2·6° pod normalom.

Deček

išče se v trgovino mešanega blaga na deželi pod primernimi pogoji; kateri ima preduk, ali je dostal par razredov gimnazije ali realke, ima prednost. Tu **sprejme se** tudi

mlad trgovski pomočnik

z dobrimi spričevali. — Ponudbe na upravništvo „Slovenca" v Ljubljani. 377 2—2

384 1—1

Velečastiti duhovščini, sorodnikom, prijateljem in znancem javljamo neutolažljivim srcem, da je bil pozvan k Vsemogočnemu naš iskreno ljubljeni, nepozabni sin, oziroma brat, svak in strijc, preč. gospod

Janez Kačar

župnik na Bohinjski Beli

danes, 1. junija, ob 1 uri po polnoči po kratki mučni bolezni, previden s sv. zakramenti za umirajoče, v 35. letu starosti.

Pogreb pojde v četrtek, dné 3. t. m., dopoldne ob 10. uri iz župnišča na Bohinjski Beli v ondotno župno cerkev, od koder bo truplo predragega pokojnika preneseno po slovesni božji službi na župnijsko pokopališče in ondi pokopano.

Svete maše zadušnice darovale se bodo v Ljubljani, na Bohinjski Beli in v raznih krajih po deželi.

Blagega rajnika priporočamo vsem, zlasti še čast. gospodom duhovnim sobratom, v pobožno molitev.

V Ljubljani, dné 1. junija 1897.

Janez Kačar, oče. — **Dragotin Kačar**, brat. — **Frančiška** omož. **Bahovec**, **Josipina**, sestri. — **Josip Bahovec**, svak. — **Pepček**, **Ivan**, **Franc**, **Ciril**, unuki. — **Alojzija**, **Paula**, unukinji.

Josip Cvetrečnik,

sobni slikar, Karlovska cesta št. 2,

se priporoča v vsakovrstna v **sobnoslikarski obrt** spadajoča **dela.** 9 32—17

Razglas.

Ker se počne žetev, **c. kr. priv. vzajemna zavarovalnica zoper požar v Gradci** vse p. n. gospode kmetovalce uljudno opozoruje, da zavaruje ona zraven **hiš in vsakterega pohištva, strojev, živine** itd. tudi

pridelke na njivah in senožetih zoper požar

po mogočno ugodnih pogodbah.

Dotična vprašanja se uljudno vselej razjasnijo v zavarovalničnih pisarnah **(Gradec, Herrengasse štev. 18/20),** pri **zastopništvu v Ljubljani (pisarna v društveni hiši na Marije Terezije cesti št. 2 pritlično tik veže),** kakor tudi pri vsakem okrajnem zastopniku, kjer se tudi zavarovalne ponudbe sprejemajo.

C. kr. priv. vzajemna zavarovalnica zoper požar v Gradci.

(Ponatis se ne plača.) 374 1—1

Največjo izbero

slovenskih in nemških

molitvenikov

v najraznovrstnejših vezéh po najnižji ceni ima

J. Giontini

knjigo- in trgovina s papirjem v Ljubljani, Mestni trg št. 17. 381 3—1

Uradne in trgovske

KOVERTE

s firmo priporoča

KAT. TISKARNA

v Ljubljani.

F. P. Vidic & Comp.

v Ljubljani

ponudijo po **najnižji ceni** poljubno množino

stavbinske opeke,

zarezne strešne opeke

(izdelane iz najboljše vrhniške ilovice) in tem pripadajočo

steklleno zarezno opeko

in

strešna okna iz litega železa.

Peči in štedilna ognjišča

(lastni izdelek).

Roman-cement, dovski Portland-cement

pa tudi vse druge **za stavbe potrebne predmete.**

Najnižje cene! 201 20

Št. 41506. 358 2—2

Razglas.

Pri podpisanem mestnem magistratu vršile se bodo zaradi **oddaje zgradbe raznih kanalov ter naprave nove ceste,** sledeče **javne pismene ponudbinske razprave,** in sicer:

1. **Za podaljšanje in kanaliziranje Nunskih ulic** *dné 2. junija t. l.*
2. **Za zgradbo novega kanala v Vegovih ulicah** *dné 3. junija t. l.*
3. **Za zgradbo novega kanala na Starem trgu** *dné 4. junija t. l.,*

vselej **ob 10. uri dopoldne v pisarni mestnega stavbinskega urada,** kjer so tudi pripadajoči načrti, proračuni, pogoji, ter drugi pripomočki ob navadnih uradnih urah vsakemu na vpogled razgrnjeni.

Ponudbe, v katerih je navesti jednote cene in na njihovi podlagi proračunjene skupne zneske stroškov za dotična dela, je izročiti zapečatene in s pripadajočim 5% vadijem opremljene do določene ure.

Ponudbe, katere ne bodo povsem vstrezale predpisu, in pa one, ki bodo prekasno vložene, se ne bodo jemale v poštev.

Magistrat deželnega stolnega mesta Ljubljane,

dné 19. maja 1897.

I. kranjski

laneno-oljnati firnež.

I. kranjsko

čisto laneno olje.

Siccativ-firnež (sušilo)

priporoča najceneje 59 104—56

Najboljši fabrikat!

Adolf Hauptmann,

I. kranjska tovarna oljnatih barv, firnežev, lakov in kleja v Ljubljani.

Dunajska borza.

Dné 1. junija.

Skupni državni dolg v notah	101	gld. 90	kr.
Skupni državni dolg v srebru	101	„ 95	„
Avstrijska zlata renta 4%	122	„ 95	„
Avstrijska kronska renta 4%, 200 kron	100	„ 80	„
Ogerska zlata renta 4%	122	„ 85	„
Ogerska kronska renta 4%, 200 kron	99	„ 85	„
Avstro-ogerske bančne delnice, 600 gld.	957	„ —	„
Kreditne delnice, 160 gld.	363	„ —	„
London vista	119	„ 45	„
Nemški drž. bankovci za 100 m. nem. drž. velj.	58	„ 60	„
20 mark	11	„ 72	„
20 frankov (napoleondor)	9	„ 52	„
Italijanski bankovci	45	„ 37½	„
C. kr. cekini	5	„ 65	„

Dné 31. maja.

4% državne srečke l. 1854, 250 gld.	155	gld. —	kr.
5% državne srečke l. 1860, 100 gld.	159	„ —	„
Državne srečke l. 1864, 100 gld.	—	„ —	„
4% zadolžnice Rudolfove želez. po 200 kron	99	„ 55	„
Tisine srečke 4%, 100 gld.	141	„ —	„
Dunavske vravnavne srečke 5%	128	„ —	„
Dunavsko vranavno posojilo l. 1878	108	„ 50	„
Posojilo goriškega mesta	112	„ 50	„
4% kranjsko deželno posojilo	98	„ 75	„
Zastavna pisma av. osr. zem.-kred. banke 4%	99	„ 80	„
Prijoritetne obveznice državne železnice	225	„ —	„
„ „ južne železnice 3%	177	„ 75	„
„ „ južne železnice 5%	126	„ —	„
„ „ dolenjskih železnic 4%	99	„ 50	„

Kreditne srečke, 100 gld.	199	gld. —	kr.
4% srečke dunav. parobr. družbe, 100 gld.	150	„ —	„
Avstrijskega rudečega križa srečke, 10 gld.	20	„ 20	„
Rudolfove srečke, 10 gld.	25	„ —	„
Salmove srečke, 40 gld.	72	„ 50	„
St. Genóis srečke, 40 gld.	74	„ 25	„
Waldsteinove srečke, 20 gld.	60	„ —	„
Ljubljanske srečke	22	„ 25	„
Akcije anglo-avstrijske banke, 200 gld.	160	„ —	„
Akcije Ferdinandove sev. železn., 1000 gl. st. v.	3510	„ —	„
Akcije tržaškega Lloyda, 500 gld.	387	„ —	„
Akcije južne železnice, 200 gld. sr.	76	„ —	„
Dunajskih lokal. železnic delniška družba	—	„ —	„
Montanska družba avstr. plan.	97	„ 65	„
Trboveljska premogarska družba, 70 gld.	166	„ —	„
Papirnih rubljev 100	127	„ —	„

Nakup in prodaja vsakovrstnih **državnih papirjev, srečk, denarjev** itd. **Lavarovanje** za zgube pri **žrebanjih**, pri izžrebanju najmanjšega dobitka. **Kulantna izvršitev naročil na borzi.**

Menjarnična delniška družba

„MERCUR“

Wollzeile št. 10 Dunaj, Mariahilferstrasse 74 B.

Pojasnila v vseh **gospodarskih** in **finančnih stvareh,** potem o kursnih vrednostih vseh **špekulacijskih vrednostnih papirjev** in **vestni svéti** za dosego kolikor je mogoče visocega obrestovanja pri popolni varnosti **naloženih glavnic.**

Izdajatelj: **Dr. Ivan Janežič.** Odgovorni vrednik: **Andrej Kalan.** Tisk „Katoliške Tiskarne“ v Ljubljani.